

RJA 115 Úvod do studia jazykovědy (problémové okruhy ke zkoušce)

1. Jazykověda jako vědecká disciplína.

Předmět jazykovědy.

Členění jazykovědy.

Základní jazykovědné přístupy a metody.

Vztah jazykovědy k dalším vědním disciplínám.

2. Jazyk jako sociální jev.

Jazyk a jeho základní vlastnosti.

Teorie o povaze a podstatě jazyka.

Teorie o původu jazyka.

Faktory jazykového vývoje.

Základní funkce jazyka.

3. Jazyk jako znakový systém.

Vlastnosti jazykového znaku.

Bilaterální znaková teorie.

Znakový charakter jazyka.

4. Systémový charakter jazyka.

Základní jazykové jednotky a jejich vztahy.

5. Fonetický systém jazyka.

Fonetika a fonologie.

Prozodický systém jazyka, akcentologie - typy přízvuku.

6. Morfologický podsystém jazyka.

Základní pojmy a kategorie.

Typy morfémů a jejich varianty.

Základní slovotvorné způsoby.

7. Lexikální systém jazyka.

Lexikologie.

Slovo jako centrální jednotka jazyka.

Typy lexikálních vztahů (synonymie, polysémie...).

Lexikografie, typy slovníků.

8. Syntaktický systém jazyka.

Obecná charakteristika syntaktického systému jazyka.

Syntax slovního spojení - malá syntax.

Větná skladba - velká syntax.

Aktuální větné členění.

Typologie věty.

9. Grafika.

Základní etapy vývoje písma.
Pravopisné principy.
Transkripce a transliterace.

10. Stylistika

11. Typologická klasifikace jazyků.

12. Genealogická klasifikace jazyků.

13. Historie jazykovědy, základní směry a přístupy.

Literatura:

- Mironova, G., Gazda, J.: Úvod do jazykovědy v přehledech a cvičeních, Brno 1995.
Erhart, A.: Úvod do jazykovědy. Brno 2001
Klégr, Zíma a kol.: Světem jazyků. Praha 1989
Černý, J.: Dějiny lingvistiky, Praha 1997
Černý, J.: Úvod do studia jazyka, Olomouc 1998
Čermák, F.: Jazyk a jazykověda. Praha 1994
Salzmann, Z. Jazyk, kultura a společnost. Praha 1996
Кубик, М., Формановская, Н. И.: Основы языкознания для русистов. Прага 1985.